

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania [...] Centrum [...] w R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
z udziałem zainteresowanej K. N.
o wymiar składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 kwietnia 2015 r.,
skargi kasacyjnej [...] Centrum [...] w R.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 13 marca 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od [...] Centrum [...] w R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w [...] wyrokiem z dnia 13 marca 2014 r. oddalił apelację [...] Centrum [...] w R. (dalej jako odwołujący się) od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w G. Ośrodka Zamiejscowego w R. z dnia 12 listopada 2013 r. oddalającego jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 8

marca 2013 r., którą organ rentowy dokonał przypisu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy za okresy od listopada 2010 r. do grudnia 2011 r. oraz od lutego 2012 r. do października 2012 r. z tytułu umowy o świadczenie usług medycznych wykonywanej na rzecz odwołującego się przez K. N. (dalej zainteresowana) w ramach Konsorcjum [...] oraz Konsorcjum E. [...].

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pełnomocnik odwołującego się [...] Centrum [...] w R.. W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku odwołujący się zarzucił:

I. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to: 1) art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na nierozpoznaniu istoty sprawy i wydaniu orzeczenia bez uprzedniego dokonania analizy przepisów szczególnych regulujących umowę zawartą przez odwołującego się z zainteresowaną, w konsekwencji czego zmieniono orzeczenie Sądu pierwszej instancji, które pomimo błędnego uzasadnienia odpowiadało prawu; 2) art. 328 § 2 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez niedostateczne wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i ograniczenie się do opisu rozumienia przepisu art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U z 2013 r., poz. 1442 ze zm., dalej jako ustawa systemowa) z pominięciem regulacji przepisów ustawowych znajdujących zastosowanie do przedłożonej w postępowaniu umowy; 3) art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. oraz art. 386 § 4 k.p.c., przez oddalenie apelacji, pomimo że dopuszczalne było uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w sytuacji, gdy Sąd ten nie rozpoznał istoty sprawy sprowadzającej się do oceny prawnej umowy zawartej przez odwołującego się z zainteresowaną jako umowy o świadczenie usług, do której nie stosuje się przepisów o zleceniu;

II. naruszenie prawa materialnego, a to: 1) art. 750 k.c. w związku z art. 65 § 2 k.c. oraz w związku z art. 35 ust. 1 i art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.) oraz § 19 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 13 lipca 1998 r. w sprawie umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne (Dz.U. Nr 93, poz. 592 ze zm., dalej jako rozporządzenie), przez jego błędną

wykładnię i uznanie, że umowa zawarta przez odwołującego się z zainteresowaną jest umową o świadczenie usług, do której zastosowanie mają przepisy kodeksu cywilnego; 2) art. 8 ust. 2a ustawy systemowej i dokonanie wykładni rozszerzającej tego przepisu na umowę nazwaną; 3) art. 35 ust. 1 pkt 3, ust. 2, 3 i 4 oraz art. 35a ust. 1 - 5 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej oraz § 19 rozporządzenia i art. 26 ust. 1 i 2 oraz art. 27 ust. 1 - 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.) przez ich błędną wykładnię i uznanie, że regulacja ustawowa oraz rozporządzenia stanowiących przepisy bezwzględnie obowiązujące w dacie zawierania pierwszej umowy, jest niewystarczająca do uznania „umowy o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne” jako uregulowaną „odrębnymi przepisami” w rozumieniu art. 750 k.c.; 4) art. 26 ust. 1 i 2 oraz art. 27 ust. 1 – 8 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.), przez błędną wykładnię i uznanie, że regulacja ustawowa oraz rozporządzenia, stanowiących przepisy bezwzględnie obowiązujące, jest niewystarczająca do uznania „umowy o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne” za uregulowaną „odrębnymi przepisami” w rozumieniu art. 750 k.c.; 5) art. 83 ust. 1 pkt 3 oraz art. 38 ust. 1 ustawy systemowej, przez jego błędną wykładnię i uznanie, że zaskarżona decyzja jest decyzją wydaną w indywidualnej sprawie w zakresie ustalenia wymiaru składek zainteresowanej.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniony został występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, wymagającego dokonania kwalifikacji prawnej umów, których stronami są podmioty lecznicze i przedmiotem świadczenia są „świadczenia zdrowotne” oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c). W ocenie skarżącego, „umowy”, które są zawierane przez „jednostki sektora” ochrony zdrowia - w szczególności samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, jak w niniejszej sprawie - a których przedmiotem jest udzielenie

„świadczenia zdrowotnego”, z osobami posiadającymi wyłączne kwalifikacje (zgodnie z odrębnymi przepisami), które mogą takie świadczenia wykonywać na rzecz pacjentów, są umowami nazwanymi - „umowami o udzielenie świadczenia zdrowotnego” uregulowanymi poza kodeksem cywilnym, w innych przepisach bezwzględnie obowiązujących, a to art. 35 i 35a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, przepisami rozporządzenia oraz art. 26 i 27 ustawy o działalności leczniczej. W rezultacie, zdaniem skarżącego, umowa o udzielenie zamówienia na świadczenie zdrowotne nie jest objęta zakresem unormowania art. 750 k.c.

Odpowiedź na skargę kasacyjną wniósł w imieniu organu rentowego jego pełnomocnik, wnosząc o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz potrzebie wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy

przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (tak postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Podkreślenia wymaga, że formułowane przez skarżącego wątpliwości zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 323/13 (LEX nr 1455194) przyjął, że chociaż umowa o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (art. 133 w związku z art. 132 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - jednolity tekst: Dz.U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm., dalej jako ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej) oraz umowa o udzielenie zamówienia na świadczenia zdrowotne (art. 35 i 35a ustawy o zakładach opieki zdrowotnej) należy - jak trafnie podnosi skarżący - do umów nazwanych, do których nie stosuje się z mocy art. 750 k.c. przepisów o zleceniu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 grudnia 2004 r., III CK 134/04, OSP 2005 nr 6, poz. 79), to nie można jej utożsamiać z umową o świadczenie usług medycznych. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że czym innym jest zakres przedmiotowy wykonywania zawodu medycznego, na który składają się wyszczególnione przykładowo typy czynności objęte pojęciem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu art. 3 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (art. 3 ust. 1 ustawy o działalności leczniczej w związku z art. 15 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej), a czym innym forma wykonywania tego zawodu, który może być realizowany na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej, czy też w ramach działalności gospodarczej. Przez uregulowaną w art. 132 ust. 1

ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej można rozumieć tylko umowę zawieraną przez podmiot zobowiązany do realizacji zadań z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego (Narodowy Fundusz Zdrowia) z podmiotem, który w myśl przepisów tej ustawy może być świadczeniodawcą. Stosownie do art. 132 ust. 3 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, umowa taka nie może być zawarta przez Fundusz z osobą udzielającą świadczeń opieki zdrowotnej (lekarzem, pielęgniarką, położną, inną osobą wykonującą zawód medyczny lub psychologiem) u tego świadczeniodawcy, który zawarł ją z Funduszem. Z mocy art. 133 zdanie drugie tej ustawy, takiej osobie świadczeniodawca nie może również zlecić - jako podwykonawcy - udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawartej z Funduszem, w tym na podstawie umowy o zamówienie na świadczenia zdrowotne. Zakaz ten nie dotyczy natomiast podwykonawcy, który może realizować udzielone zamówienie przez osobę trzecią, jeżeli umowa o udzielenie zamówienia tak stanowi (art. 35 ust. 2 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej). Obecnie kwestię tę reguluje art. 27 ust. 6 ustawy o działalności leczniczej.

Wynika z tego, że wykonywanie przez zainteresowaną usług medycznych nie mogło być wykonywane w ramach umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej ani umowy o zamówienie na świadczenia zdrowotne, a skarżący nie przedstawił argumentów uzasadniających zmianę powyższego poglądu. Nie istnieje też potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

l.n